

**Bryssel den 30 september 2025
(OR. en)**

13357/25

**RECH 413
COMPET 932
IND 379
MI 701**

LÄGESRAPPORT

från:	Rådets generalsekretariat
av den:	30 september 2025
till:	Delegationerna

Föreg. dok. nr:	12821/25
Ärende:	Vikten av forskning och innovation för EU:s strategi för uppstartsföretag och expanderande företag – Rådets slutsatser (godkända den 30 september 2025)

För delegationerna bifogas rådets slutsatser med titeln *Vikten av forskning och innovation för EU:s strategi för uppstartsföretag och expanderande företag*, som godkändes av rådet vid dess 4119:e möte den 30 september 2025.

**RÅDETS SLUTSATSER OM VIKTEN AV FORSKNING OCH INNOVATION FÖR EU:S
STRATEGI FÖR UPPSTARTSFÖRETAG OCH EXPANDERANDE FÖRETAG**

EUROPEISKA UNIONENS RÅD

SOM ERINRAR OM

- sina slutsatser av den 2 december 2022¹ om den nya europeiska agendan för innovation, där man erkänner att innovativa uppstartsföretag och små och medelstora företag är viktiga aktörer i omvandlingen av den europeiska ekonomin och att tillgången till expansionsfinansiering behöver förbättras,
- sina slutsatser av den 23 maj 2024² om stärkt kunskapsutnyttjande som ett verktyg för en motståndskraftig och konkurrenskraftig industri samt för strategiskt oberoende i en öppen ekonomi i Europa,
- sin rekommendation om den politiska agendan för det europeiska forskningsområdet 2025–2027³, som innehåller åtgärder som är relevanta för strategin för uppstartsföretag och expanderande företag, däribland avseende kunskapsutnyttjande, forsknings- och teknikinfrastruktur, hållbara forskarkarriärer, jämställdhet och inkludering, industriell omställning och reform av forskningsbedömningen,
- Europeiska rådets slutsatser av den 26 juni 2025⁴, där man välkomnade kommissionens strategi för uppstartsföretag och expanderande företag i EU och efterlyste ett snabbt inledande av arbetet med genomförandet,

SOM NOTERAR

- Letta-rapporten från april 2024 *Much more than a market*, som belyser behovet av att stärka det ekonomiska stödet till uppstartsföretag och expanderande företag,

¹ 15602/22.

² 10182/24.

³ EUT C, C/2025/3593, 30.6.2025.

⁴ EUCO 12/25.

- Mario Draghis rapport från september 2024 om EU:s framtida konkurrenskraft, där det betonas att Europa har många begåvade forskare och entreprenörer, men saknar dynamik för att omsätta innovativa idéer i kommersiella framgångar och behöver förbättra villkoren för banbrytande innovation i sina gemensamma forsknings- och innovationsprogram,
- Manuel Heitors rapport från oktober 2024, *Align, Act, Accelerate*, som uppmanar till att stärka Europas globala konkurrenskraft genom att främja verkningsfull forskning, innovation och expanderande företag samt undvika kompetensflykt av entreprenörskap och missade möjligheter för det lokala europeiska ekosystemet,
- resultaten av halvtidsutvärderingen av Horisont Europa⁵, som visar att trots att 20 % av den totala finansieringen anslås till små och medelstora företag är ett ihållande finansieringsunderskott i expansionsfasen i kombination med kunskapsutnyttjande fortfarande en utmaning,

ETT AMBITIÖST EKOSYSTEM FÖR UPPSTARTSFÖRETAG OCH EXPANDERANDE FÖRETAG I EUROPA

1. VÄLKOMNAR strategin för uppstartsföretag och expanderande företag som en viktig milstolpe för att stärka den europeiska konkurrenskraften och främja innovation, BETONAR att det finns ett akut behov av samordnade och djärva åtgärder för att överbrygga innovationsklyftan i förhållande till globala konkurrenter och inom unionen samt för att säkerställa fortsatt hög välfärd, ekonomisk säkerhet och strategiskt oberoende, samtidigt som en öppen ekonomi i unionen bevaras, ERINRAR OM den komplexa dynamiken i innovationsekosystem som kräver deltagande av många aktörer längs värdekedjan och välfungerande återkopplingskedjor från innovatörer till forskning, BETONAR att framsteg med strukturella strategier samt åtgärder för det europeiska forskningsområdet i hög grad kan bidra till målen för strategin för uppstartsföretag och expanderande företag,
2. UPPMANAR kommissionen att i samarbete med medlemsstaterna snabbt lägga fram enkla och praktiska definitioner av uppstartsföretag, expanderande företag, midcap-bolag, innovativa företag och företag i svårigheter, ÄR MEDVETET OM de framtida definitionernas betydelse för reglerings- och finansieringsändamål, ERINRAR OM kommissionens ambitioner att minska byråkratin i lagstiftningen och rapporteringskraven, förenkla det praktiska genomförandet av dem och minska de administrativa och ekonomiska bördorna till förmån för berörda parter, särskilt små och medelstora företag,

⁵ 8526/25.

3. ERKÄNNER vikten av ett myndighetsövergripande tillvägagångssätt för att stödja, locka till sig och behålla uppstartsföretag och expanderande företag i Europa och för genomförandet av strategin, KONSTATERAR att många av de åtgärder som anges i strategin går utöver området för forskning och innovation och kommer att vidareutvecklas genom andra rättsakter, i enlighet med kommissionens förslag; föreliggande slutsatser är därför inriktade på verksamhet med anknytning till forskning och innovation för att fästa vederbörlig uppmärksamhet vid betydelsen av detta segment av värdekedjan när det gäller att genomföra strategin,

ATT MÖJLIGGÖRA EN STARK GRUND FÖR FORSKNING OCH INNOVATION

4. FRAMHÅLLER vikten av att säkerställa förutsägbarhet och samstämmighet i finansieringsprogram, strategier och bestämmelser för att ge uppstartsföretag, expanderande företag och investerare en tillförlitlig miljö och därmed underlätta långsiktig planering, UNDERSTRYKER behovet av att stimulera entreprenörskap och beredvillighet att ta risker, inbegripet rätten att misslyckas och börja om på nytt efter ett misslyckande, UPPMUNTRAR uppstartsföretag att eftersträva tillväxtambitioner och UPPMANAR unionen och medlemsstaterna att säkerställa lämpliga ramvillkor,
5. KONSTATERAR att starka forsknings- och innovationsekosystem som utgår från högre utbildningsanstalter och forskningsorganisationer spelar en viktig roll för att stödja skapandet och tillväxten av uppstartsföretag och expanderande företag genom att ge tillgång till talanger, viktig infrastruktur och tillhörande tjänster, BETONAR att dessa ekosystem är avgörande för att behålla, förankra och expandera akademiska avknoppningar och uppstartsföretag, särskilt teknikintensiva företag, i unionen; det långsiktiga samarbetet mellan högre utbildningsanstalter och forskningsorganisationer och näringslivet i sådana ekosystem möjliggör kunskapsutnyttjande och kunskapsöverföring, UPPMUNTRAR bland annat de europeiska universitetsallianserna att stärka sin verksamhet med anknytning till innovation och kunskapsutnyttjande,

6. KONSTATERAR att tillämpningen av de nuvarande reglerna för statligt stöd innebär utmaningar för högre utbildningsanstalter och forskningsorganisationer när det gäller att stödja uppstartsföretag från deras ekosystem, särskilt när de tillhandahåller tillgång till tjänster och infrastruktur eller överför immateriella rättigheter till dessa uppstartsföretag, REKOMMENDERAR kommissionen och medlemsstaterna att söka lösningar inom det nuvarande regelverket, VÄLKOMNAR ytterligare vägledning från kommissionen till medlemsstaterna om genomförandet av reglerna för statligt stöd och EFTERLYSER sådan vägledning för att behandla genomförandet av de nuvarande reglerna för statligt stöd avseende högre utbildningsanstalter och forskningsorganisationer,
7. BEKRÄFTAR den centrala roll som högre utbildningsanstalter och forskningsorganisationer spelar när det gäller att tillhandahålla spetsforskning och utbildning i världsklass och samtidigt driva på innovation genom stöd till kunskaps- och tekniköverföring och entreprenörskap, UNDERSTRYKER den roll som välfinansierade kontor för kunskaps- och tekniköverföring spelar för att främja och stödja samarbete mellan högre utbildningsanstalter och forskningsorganisationer och företag och för att omsätta forskningen i marknadsfärdiga innovationer och avknoppningar, ÄR MEDVETET OM kommissionens planer på att utarbeta en plan för licensiering, royalty- och inkomstdelning och kapitalandelar för akademiska institutioner och forskningsorganisationer och deras investerare vid kommersialisering av immateriella rättigheter och skapande av avknoppade företag, UPPMANAR kommissionen att identifiera sätt att stärka utnyttjandet i unionen av forskningsresultat som finansieras genom EU-program,

ATT FRÄMJA, LOCKA OCH BEHÅLLA TALANGER OCH KOMPETENS

8. VÄLKOMNAR strategins starka fokus på talang och kompetens och KONSTATERAR att ett starkt ekosystem för uppstartsföretag och expanderande företag kräver högkvalificerad arbetskraft på områden som vetenskap, teknik och ingenjörsvetenskap samt juridisk, kommersiell och finansiell expertis, UPPMANAR medlemsstaterna och regionerna att stödja högre utbildningsanstalter och forskningsorganisationer för att stärka innovations- och entreprenörskompetensen inom ramen för läroplaner och utbildningsprogram, samtidigt som akademisk frihet, institutionellt oberoende och nationella befogenheter respekteras; att överbrygga klyftan mellan könen är avgörande för social rättvisa och strategiska investeringar i unionens konkurrenskraft och produktivitet, BETONAR vikten av att främja jämställdhet och kvinnors deltagande, entreprenörskap och ledarskap inom innovation och uppstartsföretag; innovations- och entreprenörsfärdigheter är inte bara relevanta för studenter och akademisk personal, utan även för administrativ personal som ansvarar för att stödja forskning och innovation, kunskapsöverföring och kunskapsutnyttjande vid högre utbildningsanstalter och forskningsorganisationer, BETONAR behovet av kapacitetsuppbyggnad och utbyte av erfarenheter och god praxis, NOTERAR att gränsöverskridande nätverk av högre utbildningsanstalter och forskningsorganisationer kan spela en nyckelroll för att uppnå dessa mål, ERKÄNNER den roll som Europeiska institutet för innovation och teknik (EIT) spelar i detta sammanhang,

9. PÅMINNER om att utmaningen inte bara är att locka talanger, utan också att främja och behålla talanger i unionen, VÄLKOMNAR kommissionens initiativ Välj Europa och UPPMANAR kommissionen att bygga vidare på befintliga program och instrument såsom Erasmus+, Europeiska forskningsrådet, Marie Skłodowska-Curie-åtgärderna och Euraxess, som kompletterar nationella och regionala befogenheter och initiativ, FRAMHÅLLER att forskare från länder utanför EU som lockas till högre utbildningsanstalter eller forskningsorganisationer också bör kunna övergå till entreprenörsroller eller anställning inom uppstartsföretag, expanderande företag eller större industrier som eftersöker deras sakkunskap, INSTÄMMER i behovet av att belöna forskare i deras karriär inte enbart baserat på deras publikationers antal och genomslagskraft, utan också för det vetenskapliga värdet av deras insatser för kunskapsöverföring och kunskapsutnyttjande, kommersialisering av deras resultat och deltagande i en dialog om kunskapsutbyte med beslutsfattare och medborgare, KONSTATERAR vikten av det pågående arbetet inom ramen för initiativet koalitionen för forskningsbedömning, UNDERSTRYKER att dessa ansträngningar bör fortsätta i linje med lämpliga skyddsåtgärder för forskningssäkerhet⁶, UPPMANAR kommissionen att bygga vidare på befintliga incitament för att belöna forskare i den aviserade planen för en ram för akademisk karriärutveckling, förutsatt att planen genomförs på frivillig basis,

TILLGÅNG TILL INFRASTRUKTUR OCH NÄTVERKANDE MELLAN EKOSYSTEM

10. UPPREPAR vikten av toppmodern, synliga och lättillgängliga forsknings- och teknikinfrastrukturer för ett välfungerande och konkurrenskraftigt forsknings- och innovationsekosystem i unionen, UPPMANAR kommissionen att på bästa sätt utnyttja den pågående kartläggningen av infrastruktur och dela med sig av resultaten på en användarvänlig och regelbundet uppdaterad plattform, VÄLKOMNAR den föreslagna stadgan om tillgång för industriella användare för att underlätta unionens och medlemsstaternas stöd till uppstartsföretag och expanderande företag när det gäller tillgång till relevant regional, nationell eller gränsöverskridande infrastruktur och tillhörande tjänster, UPPMANAR kommissionen att föreslå hur stadgan om tillgång bör genomföras på unionsnivå, nationell nivå och regional nivå,

⁶ EUT C, C/2024/3510, 30.5.2024.

11. VÄLKOMNAR idén om att stärka nätverksarbetet och samarbetet mellan europeiska knutpunkter för uppstartsföretag och expanderande företag, med utgångspunkt i befintliga initiativ, såsom de europeiska universitetsallianserna och Rise Europe, Startup Europe och European Startup Nations Alliance (ESNA), INSER att det krävs nationella, regionala och lokala prioriteringar och engagemang för att främja och upprätthålla dessa knutpunkter och ERINRAR OM behovet av att koppla samman regionala innovationskluster i hela EU, vilket återspeglas i den nya europeiska agendan för innovation, BETONAR det viktiga bidraget från privat och offentlig finansiering för att nå målet på 3 % av BNP för forskning och utveckling och UPPMANAR de större industrierna att samarbeta med uppstartsföretag och expanderande företag och upprätta affärsförbindelser för att behålla inhemsk innovation,
12. UPPMANAR kommissionen att dra nytta av digital teknik för att främja sammanlänkningsen av knutpunkter i hela unionen, FÖRESLÅR att ett nätverk av knutpunkter deltar i följande verksamhet för utbyte av bästa praxis för att harmonisera stödet till uppstartsföretag och expanderande företag i unionen: utveckling av ekosystem för uppstartsföretag och expanderande företag, samarbete och öppen innovation mellan högre utbildningsanstalter och forskningsorganisationer och uppstartsföretag, expanderande företag och större företag, Fairdatapprinciperna, förvaltning av såddfinansiering, tillgång till och samordning av finansieringssystem på unionsnivå samt nationell, regional och lokal nivå samt förbättrad tillgång till finansiering, inbegripet riskfinansiering; ett nätverk bör dessutom främja anammandet av stadgan om tillgång för industriella användare och ge råd om tillgång till forsknings- och teknikinfrastruktur, om förvaltning av immateriella rättigheter och om tillämpliga regler för statligt stöd, FRAMHÅLLER vikten av att även ge välriktat stöd till små och medelstora företag i deras internationalisering och tillträde till globala marknader, vilket har påvisats av Eureka-nätverket,

13. ERKÄNNER vikten av regulatoriska sandlådor för att underlätta för innovationer att komma in på marknaden genom att stödja innovativa uppstartsföretag och expanderande företag när det gäller att utveckla och testa nya idéer, bedöma regelefterlevnaden för nya tekniker, produkter och lösningar, förbättra det regulatoriska lärandet samt utfärda rekommendationer för att övervinna rättsliga hinder, UPPMUNTRAR utarbetandet av tydliga, effektiva och obyråkratiska regler för regulatoriska sandlådor, inbegripet unionsomfattande sandlådor, i överensstämmelse med befintliga instrument och standarder, såsom immateriella rättigheter och miljöskydd, i det kommande förslaget till en europeisk rättsakt om innovation, REKOMMENDERAR kommissionen att utarbeta en sund metod och sunda processer för ett snabbt och effektivt genomförande av regulatoriska sandlådor,

ATT ÖVERBRYGGA FINANSIELLA KLYFTOR I VÄRDEKEDJAN

14. ERKÄNNER Europeiska innovationsrådets roll när det gäller att stödja innovativa europeiska uppstartsföretag och expanderande företag och VÄLKOMNAR de aviserade förenklingarna av dess regler och NOTERAR kommissionens avsikt att hämta inspiration från liknande praxis från Förenta staternas byrå för avancerade forskningsprojekt (ARPA), INSTÄMMER I att finansieringsunderskottet för expansion bör minskas så snabbt som möjligt, NOTERAR resonemanget om att en Scaleup Europe-fond, som ska inrättas som en del av EIC-fonden i samarbete med den privata sektorn, ska bidra till att överbrygga finansieringsklyftan för teknikintensiva expanderande företag, UPPMANAR kommissionen att tillhandahålla mer information om Scaleup Europe-fonden och att tydligt placera den i det övergripande finansieringslandskapet med synergier med andra unionsinstrument, särskilt InvestEU, samt nationella och regionala instrument, UPPMANAR kommissionen att snabbt föreslå Scaleup Europe-fondens struktur och styrningsstruktur och finansieringskällor samt de strategiska sektorer som ska stödjas inom ramen för den nuvarande fleråriga budgetramen, utan att det föregriper förhandlingarna om den fleråriga budgetramen efter 2027,
15. KONSTATERAR att inledande finansieringsomgångar som är inriktade på de tidiga skedena från idéstadiet till skapandet av uppstartsföretaget bör täckas på nationell/regional/institutionell nivå, i enlighet med subsidiaritetsprincipen, UPPMANAR kommissionen, medlemsstaterna och de regionala myndigheterna att undersöka synergier med relevanta sammanhållningspolitiska åtgärder,

16. UPPMANAR kommissionen att förenkla landskapet av finansieringsinstrument och tjänsteplattformar för uppstartsföretag och expanderande företag samt landskapet av rörlighetsinstrument för studenter, forskare, entreprenörer och arbetstagare inom ramen för den nuvarande fleråriga budgetramen, UPPMANAR kommissionen att inrätta en plattform med en enda kontaktpunkt där stödmottagarna kan hitta, jämföra och få tillgång till det bästa alternativet på ett resurseffektivt sätt; information om nationella program och deras åtkomstkrav samt information om resurser, inbegripet riskkapital och andra privata investeringar för uppstartsföretag och expanderande företag, bör också i möjligaste mån integreras, FRAMHÅLLER att samordning med berörda parter är avgörande för att undvika dubbelarbete, REKOMMENDERAR kommissionen att överväga att införa koncepttest eller bevis på marknadsalternativ för alla relevanta EU-finansierade forsknings- och innovationsprojekt och inte bara inom Europeiska forskningsrådet och Europeiska innovationsrådet, UPPMANAR kommissionen att hitta nya metoder för att öka medvetenheten och främja användningen av innovativ teknik i den offentliga och privata sektorn, FÖRESPRÅKAR en mer proaktiv användning av förkommersiell upphandling för att upprätta gränssnitt mellan innovatörer och upphandlare inom den offentliga och privata sektorn,

ETT STARKT GENOMFÖRANDE

17. UPPMANAR kommissionen att i samarbete med medlemsstaterna identifiera framväxande trender, omstörtande teknik och marknadsmisslyckanden i alla unionsprogram samt nationella och regionala program och sprida resultaten i dessa program, UPPMANAR kommissionen och medlemsstaterna att inleda en nära dialog om framtida strategiska prioriterade områden för programplanering, på grundval av inhämtade bevis,
18. VÄLKOMNAR den aviserade europeiska resultattavlan för uppstartsföretag och expanderande företag och uppsättningen nyckelprestationsindikatorer och STÖDER synergier med övervakningsramen för det europeiska forskningsområdet och andra relevanta instrument, UPPMANAR kommissionen att inkludera strategiska sektorsuppdelningar för nyckelprestationsindikatorerna samt indikatorer som återspeglar bidraget från högre utbildningsanstalter och forskningsorganisationer, FRAMHÅLLER vikten av tillgång till och öppenhet när det gäller data och tydliga metoder för datainsamling, BEGÄR att en viktning baserad på befolkningsstorlek ska tillämpas för optimala jämförelser mellan länderna,

19. BEGÄR att kommissionen regelbundet rapporterar till medlemsstaterna om genomförandet av strategin och UPPMANAR kommissionen och medlemsstaterna att inrätta en lämplig samordnings- och övervakningsmekanism för strategin för uppstartsföretag och expanderande företag, med beaktande av befintliga forum, såsom EIC-forumet, och i syfte att minska rapporteringsbördan.
-